

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VIII. évfolyam.

FIUME, péntek 1911. február 17.

40. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Violoa dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 kor.   Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor.   Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

Korona és forint.

A pénzügyminiszter törvényjavaslatot nyújt be a képviselőháznak új egy és kétkorona veretése tárgyában. Az egyik javaslat alapján foglalja a koronaértékben való kötélesség számítás kimondását, ami Ausztriában rég megtörtént.

Az első javaslat 7. §-a szerint ugyanis a magyar korona országainak egész területén kereskedőknek és iparosoknak a közönséggel való forgalomban csak a koronaérték szabados számítások. Ez a korona kötelezővé tételének legutolsó fázisát jelenti.

A kategórikus kijelentés mellé a javaslat magyarázó megjegyzést fűzi, hogy: ennek következtében tiltva van más, mint a koronák használata ajánlatokban, számlákról, árjegyzékekben, hirdetményekben és más nyilvánosság számára rendelt közértesítésekben, továbbá kirakatokban, üzlethelyiségekben, kiállításokban, vásárokon és más nyilvános alkalmakkor. E tilalom ellen vétők 200 pengőbüntetéssel sújtandók.

Nem véletlen szeszély az, hogy a törvényjavaslatot a kereskedőkkel és iparosokkal való almat emeli ki a kötelező koronaértékben való számítás terepével. Mert tény, hogy a kereskedők legnagyobb része, különösen a vidéken, még mindig forintban beszél és számol.

„A Tengerpart” tárcája.

Szerelmes asszonyokról.

Miként bánjunk az asszonyokkal? —

Ez tulajdonképpen olyan szezonkérdés, amely mindig divatos. És divatos kérdés marad akkor is, amikor már a „bukj el szoknya” elbukott a divat műsorán.

Különböző szezonkérdése azt, hogy miként bánjunk az asszonyokkal: Lord Monmouth azt mondta, aki érdekes, bár kissé cinikus tanácsot adott, hogy az asszonyt úgy kell kezelni, mint az egész vagyonát idegenek örökölték. A tanács, amely már elég régi, egész a napig kézirat gyanánt feküdt egy antikönyvtárban és csak most került nyilvánosságra.

Hogy Conigsby, az unoka, akiről mindig azt hitte, hogy általános örökös lesz a gazdag lórdnak, mi módon fogadta furcsa tanácsot, arról nem szól a krónika, annyi bizonyos, hogy a tapasztalatlanságban gazdag világfinak tanácsai nagyon értékesek.

Egy sereg aforizma tartja a „Hogyan bánjunk az asszonyokkal” című fejezetét a szerelmi tanácsnak, amelyek közül közlésre érdemesnek tartjuk az alábbiakat:

Ha gazdag vagy, halmozd el az asszonyt a gazdagsággal minden varázsával, úgy, hogy a gazdagságot tartsa egyedüli életcéljának.

Igaz, hogy a nagyközönség nehezen szokik új pénzegységhez, hiszen a magyar vidékeken még most is sok helyütt pengőben és garasban beszélnek a parasztok. A kereskedelem ehhez a konzervatívizmushoz kényelemszeretettel többnyire alkalmazkodott, éppen úgy, mint a hogy még ma is belemegy abba, hogy méter helyett röffel, liter helyett icével mérjen.

Hogy a gazdasági forgalomnak ez a kétféle egységben való számítás nem válik előnyére, hogy számos abuzus keletkezhetik a forint és krajcár, valamint a korona és fillér vegyes és együttes használatából, az csak természetes.

Hiszen az egész valutarendezés egyik alapfogalma az volt, hogy a kisebb pénzegység majd az élet általános olcsóbbodására fog vezetni, holott a valóságban éppen az ellenkezője történt. Nem ugyan a forintérték további használata folytán egyedül; de viszont kétségtelen, hogy a kisebb pénzegységben való számítás az élet számos terén jótékonyan hatna, ha általánossá és kizárólagossá válnék.

Ettől azonban mind a mai napig nagyon távol állottunk. Kirakatokban az árak hol forintban, hol koronában vannak megjelölve. Állapokon az ételek árai is kétféle valutában szerepelnek. Sohase tudhatja az ember, hogy koronában vagy forintban beszélnek-e vele holott egyenesen abszurdum, hogy egy országban és egy időben kétféle valuta legyen érvényben.

Ha szegény vagy, büszkélkedj szegénységeddel, ha híres, ragyogtasd át rá is fényedet, ha köznap, mutasd, hogy megveted a hírnevet. Megszeret az asszony, ha látja, hogy ami vagy, meggyőződésből vagy.

Az asszony nem szereti azt a férfit, aki lábához omlik. Inkább iparkodjál féltékenyvé tenni azt az asszonyt, akitől azt akarsz, hogy szeressen. Légy hideg, ha érdekes akarsz lenni, tégy úgy, mintha nem is törődne veled. Ha sok a riválisod, akkor olyan erősen udvarolj neki, hogy ő feltétlenül elvárja az udvarlás folytatását. És a legközelebbi alkalommal tégy úgy, mintha mi sem történt volna köztetek. Biztos lehetsz, hogy ily módon érdeklődni fog irántad az asszony. Igen sok tapasztalatlanságba bátorságot kell önteni. És csak akkor szabad szerelmedet följajánlani neki, ha megvan arra a kellő pillanat.

Ha tudni akarsz, hogy egy zárkózott természetű asszony szeret-e, akkor hazudj neki, hogy mást szeretsz, őt pedig tedd bizalmas barátoddé. Bizonyos, hogy valami módon el fogja árulni érzelmeit, ha még oly zárkózott is.

Mert a szerelmet csak addig lehet titkolni, amíg nem féltjük azt, akit szeretünk. És ha észrevetted, hogy szeret, akkor játszd tovább a másik iránt a hazug szerelmet, végül pedig mondd meg neki, hogy amazt már nem szereted és őt teszed utódjává.

Ha szabadulni akarsz egy asszonytól, akkor viszont tedd mindennek az ellenkezőjét. Akkor bizonyosan ő fog elszakadni tőled. Csak biztosítsd őt mindennap, hogy nem

vényben. Ámde viszont tagadhatatlan, hogy a vegyes pénzegység használatának nemcsak a lakosság konzervatívizmusa és a kereskedő és iparosvilág indolenciája volt az egyedüli oka, hanem legalább és ugyanily mértékben az állam érmepolitikája, amely a régi ezüst egyforintos a forgalomban meghagyta és a kényszerárfolyammal, törvényes ércpénz jellegével ruházta fel.

Bátran elmondható, hogy a jó öreg ezüstforintos volt eddig legfőbb akadálya a valutaszabályozás teljes befejezésének és annak, hogy a koronaérték uralma teljessé és kizárólagossá váljék. Amikor a leggyakoribb pénzdaráb más pénzegységeket reprezentál, úgy igen bajos a közönséget leszoktatni, hogy ne annak nevezze a pénzdarábot, ami, hanem az új pénzegység kétszeresének.

Az ezüstforint forgalomban való meghagyása állandóan szorzási műveletet feltételezett a közönségtől és csak természetes, hogy a népesség széles rétegei a forintot forintnak és nem két koronának mondják. Három darab ezüstforintos a közönséges ember képzetében három forint, nem pedig hat korona, még ha teljesen el is tekintünk attól, hogy minden új pénzegység a nép gondolat- és érzésvilágában csak igen lassan képes tért hódítani.

Ezen az anomálián segít most a két új törvényjavaslat, amidőn forgalmon kívül helyezi az ezüstforintos és helyébe két és egykoronások verését rendeli el. Magyarország

tudsz nélküle élni, borulj a lábához, légy lágy, simulékony.

Nyugodt lehetsz, hogy a legelső „igazi férfi”-nak, aki elébe kerül, a nyakába borul és téged faképnél hagy. Csak az a módszer helyes, minden más mód lehet kényelmes, de az bizonyos, hogy brutális és egyuttal veszedelmes is.

A barna nő szerelme veszélyesebb, mint a szőkéké. Ez a szerelem olyan, amelynek se eleje, se vége nincs. Bármennyit szerettek legyen, mindig tapasztalatlanok maradnak a barnák.

A szőkék inkább asszonyok, mint a barnák, sokkal jobban tudják boldogítani a szerető férfit. De viszont nehezebb is a tőlük való szabadulás. A barnák viszont érdekebbek, de ők sem szeretni nem tudnak olyan gyengéden, mint a szőkék, sem a férfiak nem szeretik őket annyira.

Vannak asszonyok, akik többeket is szeretnek. Az ilyenek csak akkor érdekesek, ha szellemesek. Szerelmük éppen olyan felelősségnélküli, mint a férfié. Ez az asszony ritkán szeret fiatalembert, inkább a személyiség imponál előtte. A tapasztalt férfi előtt meghódol, a tapasztalatlan ifjú szívét lábbal tiporja.

Te, mint fiatal ember, ezektől az asszonyoktól óvakodj leginkább, mert könnyen összetörhetik az életedet. Előbb szerezz tapasztalatokat a tapasztalatlanoknál, azután megpróbálhatod a sokat tapasztalt asszony meghódítását is. Az elmondott módszerrel talán sikerülni fog.

részére 15 millió korona kétkoronás és 30 millió korona egykoronás fog veretni, még pedig az osztrák magyar banktól beváltandó ezüst egyforintosokból.

Mindazonáltal a törvény nem végez elég radikálisan a régi ezüstforintossal, mert nem intézkedik az érméknek a pénzforgalomból való teljes kivonása iránt. A jegybank érc-készletén kívül a szabad forgalomban igen nagy mennyiségű ezüstforintos kering és bátran elmondhatjuk, hogy mindegyik ily ezüstforintos egy-egy akadály a koronaérték általánosságának.

Éppen ezért a koronaértékben való számítás kötelezővé tételével gondoskodni kellene az ezüstforintosok fokozatos bevonásáról és átveréséről, ami iránt a törvényjavaslatban megfelelő intézkedés volna felveendő. Csakis az ezüstforintos végleges eltűnése után lesz a koronaérték egyeduralgódóvá hazánkban.

Igen helyes intézkedése a törvényjavaslatnak, hogy a koronaszámítás tilalmának büntetését nem a közigazgatási hatóság, hanem a járásbírók hatáskörébe utalja.

Mint hogy a tilalom egyenesen a kereskedőkkel és iparosokkal szemben áll fenn — a forintban beszélő vevőt büntetés nem éri — ez a kereskedelem szörnyű végzációjára vezethetne a mi sajtósági viszonyaink között, ha a közigazgatási hatóságokra volna bízva a kihágási eljárás. A független bíróságok a reájuk ruházott jogkört bizonyára nem fogják a kereskedelem és ipar szorongatására felhasználni.

Az öreg forint meghalt. Éljen a korona!

UJDONSÁGOK.

— A kereskedelmi és iparkamara ülése. A kereskedelmi és iparkamara tegnap este Cosulich lovag elnöklésével ülést tartott. A kamarai tagok azonban lassan gyülekeztek s már majdnem fél hét volt, mire az aranycirádás, fehér teremben annyian összejöttek, hogy az ülést meg lehetett nyitni.

Az elnök mindenekelőtt Maylender Mihály dr. országgyűlési képviselő haláláról emlékezett meg kegyeletes szavakkal s indítványára a kamara felállással adott kifejezést részvétének.

A titkár ezután a múlt ülés óta beérkezett iratokat olvassa fel. Erre

Cretich kamarai tag szólalt fel s kérte a kamara közbenjárását, hogy a kikötőbe érkező Lloyd hajókon a kínai áruk eladását tiltsák el. Hivatkozott Trieszt példájára, ahol ez szigorúan tilos. A titkár felvilágosításul közölte, hogy az eddigi közbelépések mindig eredménytelenek maradtak.

Righini a Trieszt—Fiume közti posta-járatok miatt panaszkodott. A titkár szerint a délutáni vonat indításával a helyzet javult. Righini újabb felszólalásában fenntartotta a jogot, hogy az ügyre újra visszatérjen.

A titkár jelentette ezután, hogy a Fiume-Cilli—Marburg közti telefonösszeköttetés biztosítva lett. A beszélgetéseket azonban a nagy forgalom miatt csak este 7 órától reggel 9-ig bonyolítják le a rendes tarifa mellett. Most

a kereskedelmi minisztérium leirata került sorra, melyben felvilágosítást kér az ipartestület tervezett feloszlására nézve. A titkár referálása szerint a kamarának is javasolni kell a feloszlást mert az ipartestület nem felel meg a céljának.

Krieger felszólalása után, aki a tarifákat kifogásolta, elhatározta, hogy a minisztériumnak a feloszlást fogják javasolni.

Ezután jelentette a titkár, hogy a kereskedelmi miniszter meghívása folytán részt vesz-

nek a február 27-ikén Budapesten a kisiparosok ügyében tartandó értekezleten. A kamara Dankl einökhelyettes s Smoquina titkárt bízta meg, hogy a konferencián jelenjenek meg.

Felolvasták most a kereskedelmi minisztérium leiratát, melyben az új elevátor építésének felfüggesztéséről értesítette a kamarát. Ugyancsak sorra került a brajdicai állomás fekbéres a déligyümölcs tarifa ügyében érkezett leirat.

Righini és Krieger kamarai tagok felszólalása után a minisztérium leiratát tudomásul vették.

Jelentette a titkár, hogy a budapesti kereskedelmi és iparkamara a vámtarifák tanulmányozására központi bizottságot kíván létesíteni s felszólította a részvételre a fiumei kamarát is. A kamara elhatározta, hogy a központi bizottságba delegál egy tagot, előbb azonban a tarifákra nézve kérdést intéz a fővárosi társ kamarához.

Felolvasták a X. váltótörvény módosításának tanulmányozására kiküldött bizottság jelentését, melyet vita nélkül elfogadtak.

Sorra került az Első Horvát Takarékpénztár delnicei fiókjának kérelme a fiumei s hegyvidéki telefon összeköttetés iránt. A kamara elhatározta, hogy a fiumei kereskedővilág érdekeire való tekintettel a kérelmet támogatni fogja.

Miután a múlt évi zárószámadás felülvizsgálására kiküldendő bizottság tagjainak megválasztását az einökségre bízták, az ülés véget ért.

— A susák—terzattói siklóvasut. Több-ször megemléztük már, hogy a fővárosi kisvasuti forgalmi részvénytársaság egy Susákról Terzattóra vezető villamos erejű sodronykötélpálya építését tervezi. A siklóvasut a terzattói magaslatnak kényelmesebb hozzáférhetését s ezáltal az idegenforgalom megnagyobbítását van hivatva előmozdítani, mert a Fiuméba eljött idegenek rendszerint kíváncsiak egy a történelmi nevezetességű, mint a természeti szépségekben bővelkedő és szép kilátással bíró Terzattóra, de a fáradalmas lépcső- és gyalogut miatt gyakran kénytelenek lemondani a sétáról.

Mint értesülünk, a kereskedelemügyi miniszter a tervezett pálya közigazgatási bejárását holnapra, február tizenhetedikére tűzte ki. A kereskedelemügyi miniszter képviseletében Ehrenhöffer Aladár miniszteri tanácsos, Bacsinzky Vladimir zagrabi máv. üzletvezető jelenik meg, a horvát országos kormányt pedig két kiküldött képviseli.

— Fiumei operettszubbret Milanóban. Csillag Stefit a fiumei származású kitűnő operettszubbretet, mint értesülünk, fényes feltételek mellett a Zerboni tulajdonát képező milánói „Teatro Stabile“-hez szerződtették. A színház igazgatósága négyezer márkát kárterítést fizetett a lipcei „Zentral Theater“-nek, hogy Csillag Stefit több éves szerződésből kibocsássa.

— A Fiumei Magyar Kör február 19-én, vasárnap délután 3 órakor a De la Ville szálló éttermében rendes évi közgyűlést tart, melynek napirendje a következő: a) a választmány évi jelentése; b) pénztári jelentés és a felmentés megadása; c) a választmány esetleges indítványainak tárgyalása, nemkülönben a kortagok oly indítványainak tárgyalása, melyeket e célból legalább is 8 nappal a közgyűlés előtt a választmánynak írásban benyújtottak; d) az elnökség és a választmányi tagok megválasztása; e) két számvizsgáló kiküldése.

A kör alapszabályainak 38. §-a értelmében a közgyűlés határozatképes, ha azon a rendes tagoknak legalább is egy negyed része jelen van. Ha részvételián folytán a közgyűlés határozatképes nem volna, három héten belül új közgyűlés hívandó egybe a 37. §. utolsó pontjában megjelölt módon, amely a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozat-

képes, de csakis az elmaradt közgyűlés rendjére kitűzött ügyekben. Ha tehát a közgyűlés határozatképes nem lenne, a közgyűlés értelmében a második közgyűlést — tehát a harmadikat — a megjelentek számára — egy később, tehát 4 órákor tartják meg.

— Munkásgimnázium. A fiumei kásgimnáziumban holnap, pénteken este 9 óra közt Kőszegfalvy Flóris polgári iskolai ttnár a bolygókról tart előadást. A előadást 69 vetített kép kíséri. Vasárnap délután 5—6 óra közt Völgyi László polgári fiúiskola tanár Erdély történetéről beszél. Mindkét előadáson vendégek résztvehetnek.

— Harmadszor elhalasztott tárgyalás. A fiumei büntető járásbírósa már harmadszor tűzte ki tárgyalásra Gábor Félix fiumei csemegekereskedő és Mocsányi Sándor kormányzósági fogalmazógyakornok párbajvétségi ügyét. A vádlottak, mint ismeretes, tavaly nyáron, miután a rendőrség megakadályozta a párbajt, a fővárosban születtek össze, mely alkalommal mindkettőnek kisebb sebet kaptak. Az eddigi tárgyalások azonban egyszer sem lehetett megtartani, mert Mocsányi időközben önkéntesi szolgálatra ment be egy bécsi lovasezredhez. A bíróság végre ma harmadszor tűzte ki a tárgyalást, melyet azonban újból bizonytalan időre kellett halasztani, minthogy a felek közül csak Gilliam jelent meg, akit már két párbajvétségi elítéltek. Mocsányi ezúttal sem jött Fiuméba, minthogy az országparancsnokság a bíróság meghívását nem magyarázta.

— A Szabad Lyceumból. A szabad Lyceumban pénteken fél hét órakor Molnár Aladár felsőkereskedelmi iskolai tanár „Az ember származása“ címen rendkívül érdekes szabad felolvasást tart. Molnár előadásában az evolúciónak műveltségünkre oly nagy kihatással bíró elméletét fogja fejtegetni.

— A póliai yachtregetia. Mint értesülünk a cs. és kir. haditengerészet ez évben június 14-től május 22-ig tartja Póliában yachtregetiaját. A különböző távolságok és járműversenyeire több nagyértékű díjat tűztek ki királyi tiszteletdíjat annak a nyertes yachtnak adják ki, melyet a versenyzőri minden esetben a legjobbnak talált.

— A szengáz áldozata. Tegnap délután Grgurich Helén, a Panachoff kasszirője, mikor a szolgálatából hazatért, a serpenyőbe szemet rakott és azt meggypította. A leány nem gondolt arra a veszedelemre, melyet a szén égése folytán keletkező szén-dioxid okozhat s ezért nyugodtan feküdt le az ágyán, ahol néhány perc múlva elaludt. Kevesebb mint fél óra múlva a pénztárosnő egyik barátjának látogatására akart tenni nála. Mikor az ajtót csukva meglátta, hogy kopogni kezdett, de belülről senkisémet hallott. Ekkor dörömbölni kezdett, de Grgurich Helén a nagy zajra felébredt, s szengáz ekkor már annyira szétterjedt, hogy a leányt rosszulletet környékezte. Támozdint félíg ájultan az ajtóhoz vándorolt, de csak annyit ereje volt, hogy a kulcsot megfordíthassa a zárban s azután összeesett. A szíró barátjának hamar kinyitotta az ajtót, majd ecetes vízzel kezdte dörzsölni az ájult leányt, akit a háziasszony segítségével azonnal is eszméltre hozni. A pénztárosnőnek nagyobb baja nem történt.

— A visszavándorló temetése. Tegnap délután a temető halottasházából Hecserberger János visszavándorlót, aki tegnap reggel mint jelentettük is a pályaudvaron összeesett, szívszélhűdésben meghalt. Az ügyészség, hogy a halál okát kétségen kívül megállapíthassák, eltekintett a boncolástól.

— Rosszullet az utcán. Tegnap délután a mentőket arról értesítették, hogy a Gábor Carducci uton egy ember összeesett. A mentők segítségére siettek a betegnek és beszállították a kórházba. Itt elpanaszolta, hogy a mellében nagy fájdalmakat érez. Az illető Ivancich János 45 éves vallonai illetőségű egyen. A mentők sulyos.

— Tokaji bor az osztrák Lloyd-hajókon. Windischgraetz Lajos herceg, aki tavaly levőleg nemrégiben elefánt- és oroszlán-

szatra Afrikába utazott, Triesztből a „Cleopatra” Lloyd-hajó fedélzetén tette meg az utat Alexandriáig. A herceg, aki mint a sárospataki uradalom ura, elnöke a tokajvidéki borértékesítő szövetkezetnek, ezen az utján érdekes és értékes akvizíciót csinált a magyar tokajhegyaljai bortermelés számára. Az osztrák Lloydnak kéjutazásokra nagy fényűzéssel berendezett hajóján eddig csak meglehetősen silány osztrák és olasz borokkal traktálták a publikumot. A kitűnő tokajhoz szokott hercegnek sehogy sem tetszett ez az állapot, érintkezésbe lépett a társaság vezetésével s ajánlotta, hogy czentul tokaji aszút és szamorodnit is tartsanak a hajókon. A vezetéség elfogadta az ajánlatot s a herceggel hatezer palack tokaji aszu és szamorodni szállítására kötött szerződést. A borok királya így hódít ultra indul a tengeren is. A hatezer palack, amelyet kétségtelenül még további megrendelések is fognak követni, legközelebb kerül csomagolás alá, részben a sárospataki Rákóczi-vár pincéiben, részben a borértékesítő szövetkezet többi tagjainál.

— **Svärdström Valborg hangversenye.** Tegnap este ismét megnyílt a Deák-szálló nagyterme, hogy befogadja a hangverseny egyesület előkelő közönségét, a mely eljött, hogy meghallgassa a tüneményes hangusväd csalóányt. Este fél kilenc órakor, midőn Svärdström Valborg Tarnay Alajos zongoraművész kíséretében a pódiumra lépett, egyetleneg talpalatnyi hely sem volt már üresen a teremben. Zugó taps fogadta a művésznőt, a ki már másfél év előtt, midőn nálunk járt, meghódította a fiumei zeneérd közönséget. Azóta változatlanul a koncertpublikumnak kedvence maradt az érdekes, szöke fejű énekesnő, holott egy bájos kis családi szaporulat következtében — a férjénél levő művésznőnek t. i. — időközben kis leánygyermek született — kénytelen volt egy ideig szünetelni is.

Tegnap este ismét magával ragadta hangversenyegyesületünk közönségét kifejezésteljes, szép énekével és különösen gyönyörű pianissimoival. Minden egyes száma után felhangzott a lelkes taps, de talán legmelegebb volt a betétül énekelt Grieg-dal és a kifogástalan kiejtéssel előadott magyar dalok után. A viharos tüntetések után, amelyekből joggal kivette részét Tarnay Alajos, a zongoránál ülő kitűnő művész és zeneszerző, Svärdström még két dalt énekelt ráadásul, mire a publikum egy ritka élvezetet nyújtó művészeti est benyomásával távozott.

— **A kikötőből.** A kikötőbe részben a mai, részben a tegnapi napon a következő hajók érkeztek.

„Sipan” osztrák gőzös gőzös Ravennából 360 zsák maggal; „Szilézia” osztrák gőzös Calcuttából 8500 bál jutával és 85 bál bórrel; „Pavian” angol gőzös Liverpoolból 40 tonna bádoggal, 50 tonna sziksóval, 180 bál manillával és 200 hordó olajjal; „Dunav” magyar gőzös Burnt-Islandból 740 tonna kőszénnel; „Szent László” magyar gőzös Valenciából 1498 zsák csonttal, 300 zsák paprikával, 100 hordó arzénikummal és 150 hordó fakivonattal; „Minister Helleputte” belga gőzös Calcuttából üresen.

Indult: „Clan Macaulay” angol gőzös Londonba 1500 tonna cukorral; „Árpád” magyar gőzös Marseillebe 250 tonna fával, 70 tonna cukorral, 10 tonna parafinnal és 10 tonna ásványvízzel; „Split” osztrák gőzös Metkovicba 20 tonna fával és 10 tonna vegyesáruval; „Palacky” osztrák gőzös Konstantinápolyba 120 hordó parafinnal; „Barletta” olasz gőzös Anconába 70 tonna fával, 120 tonna cukorral, 40 hordó olajjal és 150 láda kőolajjal.

— **Elmulatta a lopott pénzt.** Vidolin Biaggio susáki utcaseprő tegnap feljelentést tett a rendőrségen, hogy Greuban Ferenc tizenkét éves fiumei iparosinas ellopta nyolcvan korona megtakarított pénzét. A rendőrség a feljelentés alapján letartóztatta Greubant, aki a terhére rótt bűncselekményt beismerte. Bevalloita, hogy a pénzt még vasárnap lopta el oly módon, hogy Vidolin kofferét feltörte. A vádlott a pénzt elmulatta s csak negyven fillért találtak nála. Akisérték az ügyesség bürtönébe.

— **A magántisztviselők szolgálati viszonya.** A „P. H.” írja: Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter rendelete folytán a kereskedelmi miniszterium munkába vette a magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak szolgálati viszonyairól szóló törvénytervezetet, amely már legközelebb az Országos Ipartanács elé fog kerülni. Az új tervezet immár a harmadik a sorban, amely a kereskedelem munkásainak, élethelyzetének és viszonyainak rendezésével foglalkozik. Az első Láng Lajos-féle tervezet, valamint a később elkészített Kossuth-Szterényi törvényjavaslat a politikai viszonyok gyors fordulata miatt került le a napirendről, de ezuttal valószínű, hogy a mostani új törvénytervezet elkerülheti elődeinek sorsát s nemsokára a parlament elé fog terjesztetni. A miniszternek egyéb iránt is az a szándéka, hogy a tervezetet, mely helyt az ipartanács letárgyalta és ha csak a politikai viszonyok meg nem akadályozzák, még a nyári szünet előtt benyújtja és le is tárgyalatja a képviselőházzal. Tekintettel pedig arra, hogy a szóban levő új törvényt a hazai magántisztviselők és alkalmazottak érdekképviseletai immár több mint másfél évtizede szakadatlanul és szívós kitartással sürgetik, nincs kétség benne, hogy a szolgálati viszonyok rendezését ez a hatalmas, intelligens társadalmi osztály, amely eddig éppenséggel nem volt elkényeztetve a különböző kormányok részéről, nagy meglepéssel fogja fogadni. Hasonló törvény Ausztriában nemrégiben lépett érvénybe s az ottani politikai pártok szinte versengtek abban, hogy ezen fontos szociális alkotást minél előbb tető alá hozzák. A kereskedelmi miniszter mostani tervezete, amint értesülünk, csak alig félszáznál több paragrafusból áll, ami mindenesetre itt is megkönnyíti az ipartanácsnak és a parlamentnek munkáját s talán remélhető, hogy a kurta törvényjavaslat mielőbbi életbeléptetésének mi sem fogja útját állani.

— **Második fiumei gyorsvonat.** A tegnapi nappal ismét megindult az október 15-ikéig forgalomban volt második éjjeli gyorsvonat, amely Budapestről este 7 óra 40 perckor indul s Fiuméba reggel 8 óra 42 perckor perckor érkezik. Fiuméből pedig este 7 óra 55 perckor történik az indulás s a fővárosba reggel 9 óra 35 perckor ér.

— **Elítélt kivándorló.** Vaszilika György 29 éves nagysomkuti földműves a „Caronia” gőzössel akart Amerikába kivándorolni. Mint-hogy utlevelet nem kaphatott, egy ismerőstől megvette huszonnyolc koronáért az utlevelet s azzal akart elutazni. Szándékát azonban észrevették, mire letartóztatták. A rendőrbíró Vaszikát husz korona pénzbüntetésre és hét napi elzárásra ítélte. Büntetése kitöltése után hazatoloncolják.

— **Százkilencvenkétmillió vízmunkálatokról.** Ismeretes dolog, hogy ezelőtt három évvel a törvényhozás a Dunán, Tiszán, Drávan, Szávan, Vágon, Sión, Temesen, Szamoson, Bodrogon és mellékvízein, továbbá a Sajón, Kőrösön, Maroson, Bégán, Murán és Kulpán, nemkülönbén a Balatonon vízfolyási, hajózási és közgazdasági szempontokból szükséges szabályozásra százkilencvenkét millió koronát engedélyezett akként, hogy 1908. éviől év nként hét és fél millió korona vehető igénybe a vízmunkálatokra. Ebben az évben tehát már a harmadik részletét veszik fel összes folyóink végleges szabályozása és részben hajózhatóvá tételére. Legnagyobb költséget igényelt a Duna, melyre öt millió koronát meghaladó összeget költöttek két év alatt. A Tisza folyón végzett munkálatokra három és fél millió koronát fordítottak. Jelentékeny összeget fordítottak a Dráva, a Vág, a Kőrös és Maros szabályozására és a két utóbbi folyón a hajózás érdekében nagyobb mederrendezési és kotrási munkákat is végeztek. Jelentékeny módon előrehaladtak a Hármas-Kőrös hajózhatására vonatkozó munkák.

A Fehér-Kőrös iszapolt szakaszán kotrási munkálatok és rőzsenemű beépítés történt. Tavaly megcsinálták a hármas-kőrösi átvágásokat, kapcsolatosan a legelső hajózási csege és duzzasztó művei a bükényi komp alatt. Alig van a Kőrösnek olyan szakasza, a melyen az állandó hajózhatás érdekében munkálat ne folyt volna és a jövő évben minden jel szerint a Kőrösön megindulnak a hajójáratok.

— **Az Osztrák Lloyd februári menetrendje.** Földközi tengeri szolgálat. A görög—levanti „A” vonal gőzöse február 26-án rakodik Fiumében Brindisi, Korfu, Patrasz, Zante, Calamata, Pireusz, Sira, Wathy, Scio, Cesme, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Karasonda, Trebissonda és Rígeh kikötők részére.

A görög—levanti „B” vonal hajója február tizenkilencedikén rakodik Fiumében Brindisi, Korfu, Patrasz, Argostoli, Calamata, Cerigo, Pireusz, Sira, Wathy, Scio, Cesme, Szmirna, Metelino, Dardanelli, Gallipoli, Konstantinápoly, Ineboli, Samsun, Karasonda, és Trebissonda kikötők részére.

A thesszáliai „A” vonal gőzöse február 17-én és 25-én rakodik Fiumében Medua, Durazzo, Valona, Santi Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Dedeagatsch, Dardanelli, Konstantinápoly, Burgas, Konstanz és Odessza kikötők részére.

A thesszáliai „B” vonal gőzöse február tizennyolcadikán rakodik Fiumében Medua, Durazzo, Valona, Santi, Quaranta, Canea, Rettimo, Kréta, Pireusz, Volo, Szaloniki, Cavalla, Lagos, Dedeagatsch, Dardanelli, Rodostó, Konstantinápoly és Haidar Pacha kikötők részére.

A soriai vonal gőzöse február 15-én 19-én és 26-án rakodik Fiumében, Brindisi, Alexandria, Port Said, Beiruth, Jaffa, Caifa Saida, Tripolisz, Alessandretta, Mersina, Lar-naos és Limassol kikötők részére.

Távirat ◀▶ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, febr. 16. A képviselőház mai ülésén Návay Lajos elnököl. Bemutatja Barabás Béla megbízólevelét, akit Szilágyosmlyón képviselővé választottak meg. Ezután folytatják a bankszabadalomról szóló javaslat tárgyalását. A zárzó jogán szólal fel

Abrahám Dezső. Kijelenti, hogy a függetlenségi párt nem szavazta volna meg a Wekerle-féle kiegyezést, ha tudott volna a titkos akták létezéséről. Kifogásolja, hogy az ellenzéki képviselők által benyújtott határozati javaslatokat a kormány politikai okokból nem fogadja el. Hangoztatja a készfizetések megkezdésének szükségességét. Kéri határozati javaslatának az elfogadását. Ezután

akik az egészséges bőrápolásra szult
lektetnek, különösen szeplőtől akar-
nak szabadulni s finom, puha bőrt
és fehér arcszint akarnak kapni vagy
megőrizni csak

Hölgyek Bergmann & Co., Tetschen a. E.
Vesszőparipa-
liliumtejszappanával,
(vesszőparipa védjegy)
mosakodnak. Drbja 80 fillérért kap-
ható minden gyógyszerüzletben, dro-
gériában, illatszertüzletben stb.

Lapkihordók

(asszonyok vagy leányok is)
azonnal felvétetnek „A Tenger-
part” kiadóhivatalában, Vicolo
dell' sp. dale Wurzer-ház I. em.

„Sans Souci” Kor. 2.50

elismert legfinomabb, francia minta
szerint előállított pezsgő.

Carte d'Or, Carte blanche Kor 2.25.

Asti spumante . . . . . „ 2.—

Gennaro Ossoinack pezsgőbor pince Görz,

Sümei Vilmos annak a nézetének ad kifejezést, hogy a kormány által megígért készfizetések megkezdését Bécs akadályozta meg. A bécsi keresztényszocialisták vezetője állja utját a nemzeti kívánalmak megvalósításának. Hivatkozik a koalíciós kormány bankbizottságának tárgyalására, amikor Kornfeld Zsigmond báró, a pénzügyi szakteknitely, kifejezetten hangoztatta az önálló bank szükségességét.

Az elnök erre szünetet rendel el. Szünet után

Egry Béla pártönkivüli függetlenségi és Hegyi Árpád Kossuth-párti képviselők mondják el záróbeszédeiket.

Az ülés folyik.

A folyosó hangulata.

BUDAPEST, febr. 16. Míg a képviselőház ülésstermében a záróbeszédeket alig negyven képviselő hallgatta végig, addig a folyosón ugyancsak hangos vitatkozás folyt. Mindenkit a Déry-Lukács afférben a jury döntése érdekelt. A munkapárt és a Justh-párt Lukács László teljes rehabilitációját látják a döntésben, a Kossuth-párt viszont Déry Zoltán sikerét hangoztatja. Ugy látszik azonban, hogy a felkavart viharok semmi komolyabb következménye nem lesz.

A folyosón a képviselők sűrű sorokban veszik körül Sztéryni József volt államtitkárát és Sándor Pál képviselőt. Sándor Pálnak az a véleménye, hogy a jury ítélete éppen olyan homályos, mint a titkos egyezmény. Nem érti Kossuth Ferenc felfogását s ezért felvilágosítást vár.

Ezzel szemben Sztéryni József nagy hallgatóság előtt a következőket mondotta:

— Hát én egészen jól ismerem Kossuth álláspontját. Mint államtitkárja számos ügyben iparkodtam őt a 67-es közösség és a közös bank előnyeirel meggyőzni. Míg sok más esetben sikerült is Kossuthot kapacitálnom, a közös bank ügyében semmit sem értem el nála, mert ő megmaradt az önálló jegybank követelése mellett.

A titkos akták ügye.

BÉCS, febr. 16. Az osztrák lapok ma vezércikkben foglalkoznak a Lukács-Déry-afférben kiküldött négyes bizottság ítéletével. A „Fremdenblatt“ szerint a nyilvános választott bíróság ép oly kevéssé igazolja Lukács Lászlót, mint Kossuth Ferencet, amikor a titkos szerződéseknél az interpretációt másként tünteti fel. A titkos egyezmény de jure lehetővé teszi az önálló bank felállítását, de facto azonban meghosszabbítja a közös bank szabadalmát.

A „Neue Freie Presse“ konstatálja, hogy az egyhangulag hozott döntés nincsen Lukács javára, mert a koalíciós miniszterek a szabad elhatározási jogukat fenntartották maguknak.

Ez az ítélet azonban a koalícióra sem lehet kedvező, mert megvérezheti a koalíciós minisztereket.

A „Reichspost“ az ítéletet homályosnak mondja, s egy másik titkos egyezmény létezését tartja valószínűnek.

Uj munkapárti képviselő.

NAGYSZEBEN, febr. 16. A nagydísznői választókerületben Reichenberger Gusztáv munkapárti képviselőjelöltet egyhangulag képviselővé választották.

A számszék elnökének eskütétele.

BUDAPEST, febr. 16. Thuróczy Vilmos v. b. t. t. az állami számszék ujonnan kinevezett elnöke ma délelőtt tíz órakor tette le a király kezébe a hivatali esküt. A szertartásnál, mely a kihallgatási teremben folyt le, Héder-

váry miniszterrel:ők és Apponyi Sándor gróf főkamara jelennek meg.

Az eskütétel után Thuróczy nyomban elfoglalta hivatalát s az elnöki szalonban a tisztviselőkar tisztelgését fogadta.

Bienertné tolvajai.

BÉCS, febr. 16. Bienert Richádné báróné, az osztrák miniszterelnök neje tegnap a Salesianerstrassen automobilon látogatást tett. Mialatt a soffőr a ház előtt a géppel volt elfoglalva, két fiatal suhanc egy értékes prémekabátot és két asztrakánnal díszített automobilponyvát ellopott az automobilból.

Nikita király betegsége.

BÉCS, febr. 16. Magánértesítések szerint Nikita montenegrói király komoly veszedelemben volt orrvérzése miatt, mivel a vérzés hosszabb ideig tartott. A király az orrvérzés következtében meglehetősen elgyengült.

A szerb király Rómában.

RÓMA, febr. 16. Tegnap, a szerb uralkodónak érkezése alkalmából már a kora reggeli órákban sok ezernyi kíváncsi tolongott a katonai kordonok mögött. Délután 2 óra tíz perckor Péter szerb király érkezése alkalmából Viktor Emánuel király a pályaudvarra hajtatott. 2 óra harminc perckor futott be a szerb király vonata.

A két uralkodó a találkozásnál többször megölelte és megcsókolta egymást. Viktor Emánuel ezután a pályaudvaron megjelent előkelőségekhez vezette a szerb királyt: s ezalatt a zenekar a szerb nemzeti himnuszt játszotta. A kíséretnek kölcsönös bemutatása után a két uralkodó kocsiba szállott és a pályaudvarról elhajtottak.

A tömeg nagy lelkesedéssel és óvációkkal fogadta a szerb uralkodót.

A krakói diákzavargások.

BÉCS, febr. 16. A belügyminiszter vizsgálatot rendelt el a krakói rendőrség ellen, mert az egyetemen történt zavargások alkalmával nagyon tartózkodóan viselkedtek a rendőrök.

Apponyi a „Carnegie Haliban.“

LONDON, febr. 16. Newyorki kábeltávirat szerint nagy és díszes közönség üdvözölte Apponyi Albert grófot, amikor tegnap a „Carnegie Hall“-ba lépett. Apponyi azt fejtegette, hogy Európának a különleges helyzete miatt milyen nehéz a feladata a világbéke ügyében. Reményének adott egyúttal kifejezést, hogy a béke ügye Amerikában jó kezekben van.

Felborult gőzös.

MADRID, febr. 16. A „Dóra“ gőzös kapitánya ma bejelentette, hogy az „Atlant“ spanyol hajó, mely vele egy időben indult el Rotterdamból, nagy tengeri vihar következtében felborult. A gőzös hetven főnyi személyzete a vízbe fullt.

Százötven tiszt szerencsétlensége.

LISZABON, febr. 16. A hadügyminiszter Guarda városába érkezett, ahol a kaszárnya fogadótermében a tisztikar tisztelgését fogadta. Abban a pillanatban, amikor a terembe lépett, a menyezeti óriási robajjal leszakadt. Százötven katonatiszt súlyosan megsebesült.

A Tengerpart

telefonszáma

229

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM Deák-korzó FIUME

— a pályaudvartól 3 percnnyire — Kifogástalan magyar s bécsi konyha. Hamisítatlan borok. —: Olcsó árak.

40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos

Edeker-Burger Gyula

a Lloyd-étterem volt főpincére.

Med. univ.

Dr. Stejić János

volt községi orvos és a bécsi klinika hospitánsa **belső, gyermek és női betegségeken**

rendel d. e. 9—11-ig és d. u. 3—4-ig.

Fiume, Via del Municipio 2. sz. 11. emelet. (Piazza Dante). TELEFON 241.

ZONGORA-TEREM FIGLIO di G. POTOSNJAK

FIUME, VIA DEL PORTO 1. I. em.

Elsőrendű **zongorák** mérsékelt áron

készpénzben és részletfizetésre. — Zongora csere, javító és kölcsönző intézet.

Első fiumei magyar uri és női

FODRÁSZTEREM

Fiume, Adria palota.

Végez hajmosást, hajfestést külön női teremben. Mindenféle hajmunka olcsón teljesítetik. Lakásokba, ugy egyes meghívásokra, mint havi előfizetésekre ügyes fodrásznőt küld.

Az uri teremben jó és pontos kiszolgálás.

Telefon 11-60.

HUNGÁRIA-szálloda

Fiume - Viale Franc. Deák - Fiume (a pályaudvar közelében).

KIFOGÁSTALAN KONYHA ÉS TISZTA. :: JÓ MINŐSÉGŰ MAGYAR BOROK. ::

34 KÉNYELMESEN BERENDEZETT :: VENDÉGSZOBA. ::

Olcsó árak! Olcsó árak!

FUNDA ANTAL A „Continental“ szálló volt tulajdonosa.

A Tengerpart minden jogos
panaszt közöl és minden
közérdekű felszólalásnak
!! helyt ad. !!!

„DE LA VILLE“
SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —

Az étteremben délelőtt 9 órától izletes
villásreggeli olcsó árakon.

A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF
jőhírnevű kaposvári cigányzenekara hang-
versenyez.

TULAJDONOS:
BUDAI KÁROLY

NEMES HENRIK BAZÁRJA

FIUME Via Fiumara 4.

A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás!
utazási cikkekben, cipőkben, férfifehérne-
mükben, konyhaeszközökben és diszmű-
tárgyakban.

Nagy raktár farsangi cikkekben, gyermekkocsik és
játékkártyákban.

Borhegyi-
BORVIZ
A LEGOLCSÓBB LITHION TARTALMU
SZIKLÁBÓL FAKADÓ TERMÉSZETES
ÁSVÁNYVIZ.
Főraktár: Stenczl és Fritsch cégnél
Fiume, Telefon 944. szám.

HAJELTÁVOLITÁS

hölgyeknek arc- és karról 5 perc alatt, fájdalom nélkül. Bá-
mulatos eredmény. Vidékre szert pontos utasítással, diszkrétan
küldök, csakis „Mirakle“ törvényesen védett és bejegyzett véd-
jeggyel ellátott szer valódi. Artalmatlanságért, eredményért
jótállók. Párizsi kozmetikai kiállítás aranyéremmel kitüntetve

POLLÁK SAROLTA VI. T. Andrássy-ut
38. szám, I. em.
utánzásoktól óvakodjon. 157-98. Fagad egész nap.

Sima Károly

Fiume, Vicolo dell'Ospedale 4. sz.
Elvállal diszfestészeti, szoba-
festő és cimfestő munkákat,
valamint bútor- és bádofényez-
ést. Mérsékelt árak. Pontos
kiszolgálás.

Rosenfeld Márk asztalos mester

Fiume, Vicolo dell'Ospedale 4. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát,
úgyszintén javítások is pontosan és lelki
ismeretesen végeztetnek el. Régi bútorokat,
ajtókat és kapukat szabadalmazott mód-
szerrel teljesen újjáalakít.

25

kor.-ért

készül saját műhelyemben egy férfi öltöny, felöltő vagy télikabát
finom gyapjuszövetből, a legújabb divat szerint

Kardos Ármin férfiszabó, Budapest

VII., István ut 14.

Vidékre mértékvétel-utasiás és posztóminták bérmentve küldetnek.

Malosek Pál

szobafestő, cimfestő és mázólo

A fiumei és környékbeli magyarság
figyelmébe ajánlja szolgálatait. Vél-
l minden e szakba munkát — új
épületek teljes festését is — olcsón
és kifogástalanul.

Cfm: Via Caserma 5. sz., I. em.

BALATON VENDÉGLŐ

FIUME VIA POMERIO 26.

Kitünő konyha.

Hamisítatlan borok.

Havi előfizetések olcsón elvállaltatnak.

A farsang ideje alatt reggel 5 órától bableres
káposztaleves s többféle villásreggeli k. phat.

MANDL EDE vendéglős.

Uj cselédközvetítő

iroda nyílt meg az Andrássy-
utca és Remai-utca 4. számú
ház sarkán.

Szíves megbízásokat kér

Telef. 12-69.

Bratusa Károly.

VIII. ÉVFOLYAM

VIII. ÉVFOLYAM

VIII. ÉVFOLYAM

„A TENGERPART” január 1-én nyolcadik évfolyamába lépett

Az évfordulóval együtt „A Tengerpart” terjedelme kibővült

a mennyiben most négy oldalnál nagyobb terjedelemben — részben 6, részben
8 oldalban — jelenik meg

Naponta tárcát közlünk, távirati rovatunk kibővült és a közgazdasági kérdések-
kel az eddiginél is nagyobb mértékben foglalkozunk.

**A megnagyobbítás dacára Fiume legrégebb magyar napilapjának előfizetési
ára továbbra is a régi maradt.**

Egy évre 24 kor., fél évre 12 kor., negyedévre 6 kor., egy óra 2 kor.

Tisztviselők fél áron kapják „A Tengerpart”-ot **Mutatványszámokat egy hétig ingyen küldünk.**

Előfizetéseket posta és telefon útján is felvesz „A Tengerpart” kiadóhivatala
Fiume Vicolo del Ospedale Wurzer ház I. em. Telefon 229. Postafiók 105. sz.